

Briselē, 21.12.2016.  
COM(2016) 825 final

2016/0413 (COD)

Priekšlikums

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA**

**par Savienības teritorijā ievestās naudas vai no tās izvestās naudas kontroli un par  
Regulas (EK) Nr. 1889/2005 atcelšanu**

{SWD(2016) 470 final}  
{SWD(2016) 471 final}

## **PASKAIDROJUMA RAKSTS**

### **1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS**

#### **• Priekšlikuma iemesli un mērķi**

Ar šo priekšlikumu naudas kontroles regula (turpmāk “CCR”) tiek pielāgota starptautiskajām normām un labākajai praksei cīņā pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu. Tajā skartas tādas jomas, kurās CCR novērtējumā tika konstatēti trūkumi, kas jānovērš, un īstenota virkne rīcības punktu, kas noteikti Komisijas Paziņojumā *Rīcības plāns par pastiprinātu cīņu pret teroristu finansēšanu*<sup>1</sup>.

Pirmā CCR tika pieņemta 2005. gadā<sup>2</sup>. Šī regula papildināja nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas direktīvu (turpmāk “AMLD”)<sup>3</sup>, izveidojot kontroles sistēmu, ko piemēro fiziskām personām, kuras ieBrauc Savienībā vai izbrauc no tās un kurām ir līdzī valūta vai apgrozāmi uzrādītāja instrumenti ar vērtību EUR 10 000 vai vairāk. Tādējādi ar regulu ES līmenī tika īstenoti starptautiskie standarti nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanā, it īpaši Finanšu darījumu darba grupas nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas jautājumos (turpmāk: FATF) ieteikums par naudas pārvietošanas kontroli.

Novērtējums par to, cik lielā mērā pirmā CCR sasniedza savus mērķus, no dalībvalstīm saņemtā informācija, kā arī starptautisko standartu pilnveidošana pārrobežu naudas plūsmu kontroles jomā lika Komisijai izdarīt secinājumu, ka kopumā regulas rezultāti ir labi, tomēr vairākās jomās ir problēmas, un tās būtu jānovērš, lai uzlabotu regulas darbību.

Jo īpaši, ar šo priekšlikumu paredzēts risināt šādus jautājumus.

#### **1. Netiek aptverta visu veidu pārrobežu naudas pārvietošana**

Spēkā esošā CCR paredz prasību fiziskām personām, kuras ieBrauc ES vai izbrauc no tās ar EUR 10 000 vai vairāk, deklarēt šo faktu. Tomēr, noteikumi neaptver tādu naudu, kas tiek sūtīta pa pastu, kravās vai kurjersūtījumos. Publiskās iestādes ir norādījušas, ka noziedznieki izraugās iespēju naudu nosūtīt vai saņemt šādos sūtījumos, lai izvairītos no deklarēšanas, ko paredz CCR.

#### **2. Grūtības informācijas apmaiņā starp iestādēm**

Spēkā esošajā CCR ir prasība, ka kompetentajām iestādēm dati no deklarācijām jādara pieejami tikai tās dalībvalsts finanšu izlūkošanas vienībai (“FIU”), kurā tie iegūti. Šo zināmā mērā pasīvo prasību var ievērot, vienkārši darot pieejamas FIU pārbaudēm aizpildītas deklarāciju veidlapas. Tomēr tas nav pietiekami, jo informācija būtu aktīvi jāpārsūta FIU, lai ļautu tai datus analizēt. Turklāt ar informāciju par deklarāciju datiem var apmainīties ar citu dalībvalstu kompetentajām iestādēm tikai tādā gadījumā, ja ir norādes par nelegālu rīcību, un pat tad tas ir fakultatīvi. Tādējādi īstenošana nav bijusi konsekventa un datu apmaiņa nav bijusi ļoti sistemātiska.

#### **3. Kompetentajām iestādēm nav iespējas uz laiku aizturēt par robežvērtību mazākas summas**

---

<sup>1</sup> COM (2016) 50 final.

<sup>2</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes regula (EK) Nr. 1889/2005 (2005. gada 26. oktobris) par skaidras naudas kontroli, kuru ievieš Kopienas teritorijā vai izved no tās (OV L 309, 25.11.2005., 9. lpp.).

<sup>3</sup> Ierakstīt atsauci.

Spēkā esošā CCR neļauj iestādēm uz laiku aizturēt naudu, ja tiek konstatēta tādu apjomu, kuri ir mazāki par robežvērtību, pārvietošana, saistībā ar ko ir norādes par nelegālu rīcību.

#### 4. Nepilnīgā “naudas” definīcija

Atbilstoši starptautiskajiem standartiem nauda ir definēta kā valūta, kas ir apgrozībā kā maiņas līdzeklis, vai apgrozāmi uzrādītāja instrumenti. Tomēr ir konstatēti vairāki gadījumi, kad noziedznieki ir pārvietojuši lielus augstas likviditātes preču, piemēram, zelta, daudzumus, lai pārvietotu vērtības bez deklarēšanas pienākuma. Standarta muitas deklarācija šo jautājumu neatrisina pietiekamā apmērā, jo tajā nav jāsniedz ziņas par naudas ekonomisko izcelsmi vai nolūku un tā netiek pieprasīta visos gadījumos. Turklāt ir ļoti svarīgi ņemt vērā to, ka kriminalitātes izpausmes strauji mainās un pieaug kibernetizācija, krāpšana tiešsaistē un nelegālu tiešsaistes tirdzniecības vietu skaits, ko turklāt vienkāršo tas, ka pilnveidojas e-naudas tirgus un tā piedāvātie produkti, jo īpaši priekšapmaksas maksājumu instrumenti. Nepieciešams paplašināt naudas definīciju, lai aptvertu šādas maksājumu metodes ar mērķi aizpildīt robu tiesību normās, uz ko norādījušas un ko pamatojušas tiesībsardzības iestādes<sup>4</sup>.

#### 5. Atšķirīgas sankcijas dalībvalstīs par nedeklarēšanu

Sankcijas par to, ka nauda nav deklarēta, dažādās dalībvalstīs ievērojami atšķiras. Dažās dalībvalstīs sankcijas ir nelielas un var nebūt preventīvas, savukārt smagās sankcijas citās dalībvalstīs liek izdarīt automātisku secinājumu, ka naudas nedeklarēšana liecina par saistītu noziegumu (kas vēl nav pierādīts un būtu atsevišķas izmeklēšanas priekšmets). Spēkā esošajā CCR bija prasība dalībvalstīm paziņot Komisijai sankcijas, kas bija piemērojamas spēkā stāšanās brīdī, bet ne par turpmākām izmaiņām.

#### 6. Atšķirīgs īstenošanas līmenis dalībvalstīs

Saskaņā ar spēkā esošo CCR lielākā daļa dalībvalstu brīvprātīgi izmanto vienu un to pašu deklarācijas veidlapu, bet tas nav obligāti. Dalībvalstis arī Komisijai sniedz statistikas datus, taču ne šo datu sniegšanu, ne to detalizācijas līmeni nevar izmantot tiesībsardzībā, kas var radīt problēmas konsekventā piemērošanā un efektivitātes izvērtēšanā.

Vēl viena problēma ir uzlabot ceļotāju informētību par to pienākumiem. To vislabāk var izdarīt dalībvalstis, ņemot vērā savas īpašās vajadzības un situācijas. Komisija apsvērs, kā vislabāk sasniegt šo mērķi un sadarboties ar dalībvalstu nacionālajiem ekspertiem šajā jautājumā, kā arī ir gatava palīdzēt dalībvalstīm atbilstošu materiālu izstrādē.

#### • **Atbilstība pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Šis priekšlikums būtu jāskata saistībā ar ES un starptautisko regulējumu cīņai pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu.

Starptautiskā līmenī FATF, kurā Komisija pārstāv Savienību, izsaka ieteikumus jurisdikcijām par to, kā novērst nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un teroristu finansēšanu. Ieteikumi nav tieši piemērojami juridiski instrumenti, bet tiem ir nozīme šādā ziņā: uz FATF dalībnieku savstarpējiem novērtējumiem par atbilstību attiecas stingras prasības un tiem ir laba starptautiska reputācija. FATF 32. ieteikums skar naudas pārvietošanu pāri robežām.

<sup>4</sup> Sk. Eiropola ziņojumu “Kāpēc nauda joprojām valda”, kas ir pieejams šādā tīmekļa vietnē: <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/cash-still-king-criminals-prefer-cash-for-money-laundering>.

ES līmenī ir pieņemti dažādi juridiskie instrumenti, kas kopā veido iedarbīgu regulējumu cīņai pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu, tostarp:

- Ceturtā AMLD<sup>5</sup>, kura aptver lielāko daļu no FATF ieteikumiem;
- Regula (EK) Nr. 1781/2006 attiecībā uz naudas līdzekļu pārskaitījumiem pievienoto informāciju par maksātāju<sup>6</sup>, ar ko īsteno FATF SR VII par elektroniskajiem naudas līdzekļu pārskaitījumiem;
- Direktīva 2007/64/EK par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū<sup>7</sup> (maksājumu pakalpojumu direktīva), kura kopā ar AMLD īsteno FATF SR VI par alternatīviem pārskaitījumiem;
- Regula (EK) Nr. 2580/2001 par īpašiem ierobežojošiem pasākumiem, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret konkrētām personām un organizācijām<sup>8</sup>, kura kopā ar Regulu (EK) Nr. 881/2002<sup>9</sup>, ar ko īsteno ANO sankcijas pret *Al-Qaida* un *Taliban*, īsteno daļu no FATF SR III par teroristu aktīvu iesaldēšanu.

Plašākā nozīmē cīņā pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un teroristu finansēšanu:

- AMLD paredz noteikumu sistēmu saistībā ar oficiālās finanšu nozares darbību; un
- CCR paredz papildu regulējumu ar noteikumiem, kuru mērķis ir aizsargāt Savienību pret tādu naudas pārvietošanu pāri ārējām robežām, ko veic nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizētāji un terorisma finansētāji, lai apietu formālās finanšu sistēmas kontroli.

- **Saskanība ar citām ES politikas jomām**

Priekšlikums ir saskaņā ar citām Savienības politikas jomām un tās papildina, proti:

- *Eiropas Drošības programma*<sup>10</sup>, kurā uzsvērtā cīņas pret terorismu un organizēto noziedzību un informācijas apmaiņas starp kompetentajām iestādēm, jo īpaši finanšu izlūkošanas vienībām, nozīme;
- *Rīcības plāns par pastiprinātu cīņu pret teroristu finansēšanu*, kurā uzskaitīta virkne politikas un juridisku iniciatīvu (tostarp šis priekšlikums), kas kopā veido visaptverošu pieeju šajā jomā; un
- Komisijas priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par terorisma apkarošanu un ar ko aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2002/475/TI par terorisma apkarošanu<sup>11</sup>, kurā ietverti noteikumi par kriminālām sankcijām pret personām vai vienībām, kas sniedz materiālu atbalstu terorismam;
- kapitāla brīvas aprites princips, kas aizliedz ierobežojumus maksājumiem un kapitāla pārvietošanai starp dalībvalstīm un trešām valstīm, neskarot nediskriminējošus pasākumus, ko pamato sabiedriskās kārtības vai sabiedriskās drošības intereses.

<sup>5</sup> OV L 141, 05.06.2015., 73. lpp.

<sup>6</sup> OV L 345, 8.12.2006., 1. lpp.

<sup>7</sup> OV L 319, 5.12.2007., 1. lpp.

<sup>8</sup> OV L 344, 28.12.2001., 70. lpp.

<sup>9</sup> OV L 139, 29.5.2002., 9. lpp.

<sup>10</sup> C (2015) 185 *final*

<sup>11</sup> COM (2015) 625 *final*

## 2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

### • Juridiskais pamats

Priekšlikumam ir divējāds juridiskais pamats primārajos tiesību aktos:

- LESD 114. pants (iekšējais tirgus) – jo, lai nodrošinātu iekšējā tirgus pareizu darbību un aizsargātu Savienības iedzīvotājus un uzņēmumus, ir jāveic pasākumi, lai apturētu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizētājus un terorisma finansētājus, kuri naudas pārvietošanai ļaunprātīgi izmanto valstīs pastāvošās atšķirīgās pieejas. Lai pasākumi būtu efektīvi, tie jāsaskaņo; un
- Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 33. pants – jo naudas kontrole būtu jāveic pie Savienības ārējās robežas, kur ir plaši pārstāvētas muitas administrācijas. Turklāt šīm administrācijām ir nozīmīga pieredze personu pārvietošanās kontrolē un sūtījumu pārvietošanas pāri ārējām robežām vispārējā kontrolē.

### • Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Priekšlikums ir daļa no ES regulējuma cīņai pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu. Tajā ir līdzības ar *AMLD* attiecībā uz naudas pārvietošanu pāri ārējai robežai.

Organizējot iekšējo tirgu, kurā notiek brīva preču, pakalpojumu un kapitāla aprīte un brīva personu pārvietošanās, nolūkā saglabāt pienācīgu un vienādu aizsardzības līmeni un vienlīdzīgus konkurences apstākļus, ir jāveic saskaņoti pasākumi visās dalībvalstīs, ja tas nepieciešams sabiedrības interesēs.

Tikai uz dalībvalstu tiesību aktu pamata nebūtu iespējams panākt nepieciešamo saskaņošanas pakāpi. Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizētāji un terorisma finansētāji varētu ļaunprātīgi izmantot atšķirības un mēģināt pārvietot savu naudu pāri ES robežām tajās dalībvalstīs, kurās kontroles pasākumi ir vismazākie. Ņemot vērā ES ievestās vai no tās izvestās naudas apjomu, kas ES tiek deklarēta katru gadu (vidēji EUR 60–70 miljardi, kas ir līdzīgi fiziskām personām), tam varētu būt traucējoša ietekme uz iekšējo tirgu.

Šis priekšlikums neliedz dalībvalstīm veikt valsts mēroga kontroles pasākumus attiecībā uz naudas pārvietošanu pāri *iekšējām* robežām, ar nosacījumu, ka tie ir saskaņā ar LESD 65. panta 1. punkta b) apakšpunktu un 65. panta 3. punktu.

Šī regula neskar pasākumus, ko ES vai dalībvalstis veic, lai ierobežotu kapitāla apriti, ja pastāv nopietnas grūtības ekonomiskās un monetārās savienības darbībā (LESD 66. pants) vai ja radušās grūtības saistībā ar maksājumu bilanci (LESD 143. līdz 144. pants).

### • Proporcionalitāte

Komisija uzskata, ka izraudzītie politikas risinājumi iepriekš minēto problēmu novēršanai un mērķu sasniegšanai ir gan derīgi, gan nepieciešami.

Attiecinot kontroli arī uz naudu, kas nosūtīta pa pastu vai kravās, un ļaujot iestādēm aizturēt summas, kas ir mazākas par robežvērtību, ja ir norādes par noziedzīgu darbību, tiktu nodrošināta pilnīga un skaidra atbilstība starptautiskajām normām un labākās prakses standartiem. Turklāt iestādēm būtu labākas kontroles pilnvaras, savukārt papildu

administratīvais slogs iedzīvotājiem, uzņēmumiem un iestādēm būtu neliels, proti, ieviešot datu izpaušanas sistēmu par naudu, kas sūtīta pa pastu vai kravās, valstu iestādēm būtu pilnīgas kontroles pilnvaras, bet netiktu uzlikts sistemātisks deklarēšanas slogs likumīgiem uzņēmējiem.

Kas attiecas uz informācijas apmaiņu starp kompetentajām iestādēm, nosakot aktīvu pienākumu darīt pieejamus datus attiecīgās dalībvalsts FIU, tiktu nodrošināts, ka šī FIU saņem visus analīzes veikšanai nepieciešamos datus. Šāda saskaņošanas pakāpe ir nepieciešama, lai izvairītos no tā, ka dati tiek “darīti pieejami”, bet netiek aktīvi nosūtīti FIU. Informācijas apmaiņa starp kompetentajām iestādēm būtu obligāta attiecībā uz pārkāpumiem un naudas pārvietošanu, ja ir norādes par noziedzīgu darbību, lai uzlabotu kompetento iestāžu iespējas cīnīties pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu, vienlaikus nodrošinot proporcionalitāti.

Paplašinot “naudas” definīciju, lai aptvertu arī zeltu, un izraugoties tādu mehānismu, kurā komponentus var elastīgi grozīt, izmantojot deleģēto aktu, lai ņemtu vērā izmaiņas tendencēs un tehnoloģijā, priekšlikumā ņemtas vērā jaunākās norises un tas parāda ES apņemšanos novērst arī turpmākus iespējamus apiešanas ceļus, ko izmantos vērtību pārvietošanai. Ierosinātās sankcijas par nedeklarēšanu paredz dalībvalstīm rīcības brīvību, lai tās varētu noteikt pasākumus, ko tās uzskata par nepieciešamiem mērķu sasniegšanai. Ņemot vērā to raksturojumu, ar priekšapmaksas kartēm ir saistīts risks, ka tās izmanto vērtības pārvietošanai pāri ārējām robežām, lai finansētu nelikumīgas darbības. Pirms konkrētu priekšapmaksas karšu iespējamās iekļaušanas vēlāk ar deleģēto aktu saskaņā ar labāka regulējuma principiem būtu jāveic izvērtējums par šāda riska pierādījumiem, par praktiskajām īstenošanas iespējām un proporcionalitāti, ņemot vērā priekšapmaksas karšu likumīgo izmantojumu.

- **Instrumenta izvēle**

Ierosinātais juridiskais instruments mērķa sasniegšanai un nepieciešamā saskaņošanas pakāpe ir regula.

### **3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Ex post novērtējumi/spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaude**

Apjomīgā sākotnējās CCR *ex post* novērtējumā 2015. gadā<sup>12</sup> tika konstatētas vairākas jomas, kurās varētu apsvērt uzlabojumu veikšanu:

- ietvert regulas darbības jomā naudas pārvietošanu pa pastu un kravās pie ES ārējām robežām;
- paplašināt un saskaņot informācijas apmaiņas iespējas starp dalībvalstīm šādā veidā:
  - a) ietverot visu informāciju par naudas kontroli (tostarp visas neaizdomīgās brīvprātīgās deklarācijas), un
  - b) nosakot skaidras procedūras un nodrošinot efektīvus rīkus informācijas apmaiņai;
- skaidri atļaujot izmantot naudas deklarācijas informāciju nodokļu vajadzībām, tostarp cīņai pret krāpšanu nodokļu jomā un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas;

---

<sup>12</sup> Ievieto saiti uz novērtējumu

- savstarpēji tuvinot naudas kontroles sankcijas, ko piemēro dalībvalstīs pie ES ārējām robežām;
- racionalizējot informācijas apmaiņas procesu par naudas deklarēšanu ar *FIU*;
- grozot naudas definīciju, lai aptvertu zeltu un dārgakmeņus; un
- izveidojot mehānismu, lai nodrošinātu pietiekamu un konsekventu īstenošanas līmeni dalībvalstīs.

Šīs jomas tika analizētas vēlāk veiktajā ietekmes novērtējumā.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Publiska apspriešanās ar ieinteresētajām personām par dažādajiem politikas risinājumiem<sup>13</sup> tika veikta *EUSurvey* platformā. Tika saņemtas vairākas atbildes, bet kopumā izraudzītie risinājumi atbilst tiem, ko atbalstīja respondenti, izņemot “naudas” definīcijas paplašināšanu, kam pretojās respondentu daļa ar nelielu pārsvaru. Tomēr mērķorientētā apspriešanās bija atšķirīgs rezultāts (sk. tālāk), un Komisija uzskatīja, ka šim rezultātam ir lielāka nozīme. Subsidiaritātes apsvērumi lika Komisijai secināt, ka informētības uzlabošanas pasākumus būtu labāk atstāt dalībvalstu ziņā, nodrošinot Komisijas atbalstu. Respondenti deva priekšroku iespējai veikt regulāru apmaiņu ar naudas deklarāciju datiem fiskālām vajadzībām, bet ietekmes novērtējuma gaitā tika izteikti juridiski iebildumi un šo risinājumu šajā priekšlikumā nevarēja izmantot.

Muitas, policijas un *FIU* iestāžu starpā visās dalībvalstīs notika mērķorientēta apspriešanās par iespēju paplašināt naudas definīciju, aptverot ne tikai valūtu un apgrozāmus uzrādītāja instrumentus. Atbildes (72 no 27 dalībvalstīm) lielākoties bija pozitīvas un liecināja, ka izraudzītajai pieejai vajadzētu radīt iespēju vienkārši izdarīt grozījumus šādā vērtības uzkrājēju sarakstā. Komisija ierosina ietvert šo ieteikumu un paplašināt “naudas” definīciju, izveidojot sarakstu ar priekšlikumā paredzētajām galvenajām kategorijām un to komponentiem pielikumā, kuru var grozīt ar deleģēto aktu, lai ņemtu vērā izmaiņas un paredzētu regulā iespēju turpmāku izmaiņu veikšanai, un vienlaikus ļaujot Eiropas Parlamentam un Padomei saglabāt pārskatu.

Visbeidzot, kopš stājusies spēkā *CCR*, Komisija ir regulāri sazinājusies ar valstu ekspertiem naudas kontroles jomā. Šie eksperti gadu gaitā ir snieguši vērtīgu ieguldījumu, kas ir ņemts vērā, sagatavojot šo priekšlikumu.

- **Ietekmes novērtējums**

Ietekmes novērtējums tika veikts<sup>14</sup> un Regulējuma kontroles padome sniedza pozitīvu atzinumu<sup>15</sup>.

Risinājumi, kas tik izraudzīti konstatēto problēmu novēršanai, ir savietojami ar spēkā esošo *CCR* un lielā mērā uzlabotu tās darbību, neradot nevajadzīgu administratīvo slogu. To panāktu šādā veidā:

- *FATF* 32. ieteikuma par naudas kurjeriem pareiza īstenošana, izmantojot pasākumus, kuru pamatā ir datu izpaušana par naudu, kas nosūtīta kravās un kurjerpastā un kas

<sup>13</sup> Apspriešanās kopsavilkuma ziņojumu skatīt šeit: [Ievieto saiti](#).

<sup>14</sup> Kopsavilkums ir atrodams šeit: [Ievieto saiti](#); pilnu redakciju sk.: [Ievieto saiti](#).

<sup>15</sup> [Ievieto saiti](#).

apvienojumā ar pienācīgu kontroli un novērtēšanu nodrošinātu ieskatu un kontroli bez papildu sloga, ko uzliek sistemātiska deklarēšana;

- datu apmaiņas racionalizēšana un skaidrojumu sniegšana par to, iesaistīto personu un piemērojamās procedūras identificēšana;
- skaidra atļauja aizturēt summas, kas ir zemākas par robežvērtību, saskaņā ar valsts tiesību normām, nosakot robežvērtību rīcības nolūkiem pietiekami augstā līmenī;
- “naudas” definīcijas pārskatīšana, pamatojoties uz objektīviem elementiem, bet nodrošinoties pret turpmākām pārmaiņām, izmantojot iespēju pievienot jaunus elementus deleģētajos tiesību aktos, Padomes un Parlamenta uzraudzībā;
- atbildību par sankcijām atstājot dalībvalstu ziņā, kurām būtu jāpaziņo Komisijai par piemērojamām valstu normām un jebkādām izmaiņām; un
- vairāku citu palīgelementu noteikšana, piemēram, statistikas sniegšana, saskaņota deklarācijas veidlapa un paziņošana par grozījumiem sankcijās par nedeklarēšanu, kas līdz šim bijušas lielākoties fakultatīvas, tādējādi sniedzot garantijas attiecībā uz turpmāko novērtējumu kvalitāti un lielāku juridisko noteiktību ieinteresētajām personām.

Kas attiecas uz administratīvo slogu un izmaksām, pasākumi skar naudas summas EUR 10 000 un lielākā apmērā, ko pārvieto pāri ES ārējām robežām personīgi vai kravās/pa pastu, šo pārvadāšanas veidu ļoti reti izmanto uzņēmumi. Pašlaik fiziskai personai, kura pavada naudas sūtījumu, ir jānoformē deklarācija. Pieredze liecina, ka profesionāli kurjeri ļoti labi apzinās savus pienākumus un tos arī lielākoties pilda. Jaunais datu izpaušanas pienākums par naudas sūtījumiem pa pastu/kravās ir izstrādāts tā, lai iestādēm ļautu veikt kontroli un vajadzības gadījumā pieprasīt dokumentāciju. Nav sistēmiska pienākuma iesniegt deklarāciju, un iestādēm ir rīcības brīvība (piemēram, sūtījumos starp bankām). Ir paredzams, ka šāda sūtījumu veida mazās izplatības dēļ un ierosinātās pieejas dēļ ietekme uz profesionāliem kurjeriem būs minimāla. Nav paredzama īpaša ietekme uz MVU un mikrouzņēmumiem.

#### • **Pamattiesības**

Paredzētie pasākumi, domājams, skars šādas tiesības, kas ir iedibinātas turpmāk minētajos ES Pamattiesību hartas pantos (turpmāk “CFR”):

- privātās un ģimenes dzīves, dzīvokļa neaizskaramība (CFR 7. pants);
- personas datu aizsardzība (CFR 8. pants);
- darījumdarbības brīvība (CFR 16. pants); un
- tiesības uz īpašumu (CFR 17. pants).

Vairāki pasākumi skar minētās tiesības: iedzīvotājiem var būt jāsniedz deklarācija un personas dati, kas tiks reģistrēti, apstrādāti un nosūtīti citām iestādēm; tiks vākts lielāks informācijas apjoms nekā saskaņā ar esošo sistēmu; gadījumos, kad ir aizdomas par noziedzīgu darbību saistībā ar līdzīgi esošajām summām, iestādes var izlemt uz laiku aizturēt naudu, tādējādi aizskarot īpašuma tiesības.

CFR 52. pantā precizēts, ka jebkāds atzīto tiesību un brīvību ierobežojums ir jāparedz tiesību aktā, ņemot vērā tiesību un brīvību būtību, tam jābūt saskaņā ar vispārējās nozīmes mērķiem, kas atzīti Savienībā, un jābūt proporcionālam.

Ar šo priekšlikumu izveido juridisko pamatu un paredzēts īstenot vispārējas nozīmes mērķus. Tajā paredzēta virkne aizsardzības pasākumu attiecībā uz datu izmantošanu, tostarp prasība kompetentajām iestādēm (kuras rīkojas kā kontroles iestādes) nodrošināt datu drošību un apstrādāt tos, ievērojot pienākumu neizpaust dienesta noslēpumu, mērķa ierobežojuma principu un konkrētu datu glabāšanas termiņu.

Ar pasākumiem ir mēģināts panākt piesardzīgu līdzsvaru starp konkrētajām tiesībām un sabiedrības likumīgajām interesēm, izmantojot tādu pieeju, kas ir iedarbīga (sasniedz mērķi), bet pēc iespējas mazāk aizskar tiesības.

#### **4. IETEKME UZ BUDŽETU**

Šim priekšlikumam nav būtiskas ietekmes uz Eiropas Savienības budžetu.

#### **5. CITI ELEMENTI**

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, novērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Komisija pārraudzīs regulas īstenošanu un tās piemērošanu ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm. Nepārtraukta un sistemātiska pārraudzība radītu iespēju konstatēt, vai regula tiek piemērota, kā paredzēts, un problēmas tiek risinātas savlaicīgi. Tiktu vākti faktiski dati, lai pārraudzītu ierosinātos rādītājus (proti, statistikas informācija par reģistrētajām deklarācijām, kas nosūtītas Komisijai; kontrole gadījumos, ja deklarācija ir noformēta; kontrole gadījumos, ja deklarācijas nav, un kontroles rezultāti; statistikas informācija par sankcijām nedeklarēšanas gadījumā) un nodrošināts pamats vēlāk īstenojamam regulas novērtējumam.

Priekšlikumā paredzēts, ka Komisijai piecus gadus pēc regulas stāšanās spēkā un ik pēc pieciem gadiem pēc tam ir jāsniedz Parlamentam un Padomei novērtējuma ziņojums. Novērtēšanā tiks pārbaudīts, cik lielā mērā ir sasniegti regulas mērķi.

- **Konkrēto priekšlikuma noteikumu detalizēts skaidrojums**

1. pantā noteikti priekšlikuma mērķi un norādīta paredzētā līdzība ar *AMLD* attiecībā uz naudas pārvietošanu pāri ārējām robežām.

2. pantā ir noteiktas vairākas definīcijas, jo īpaši “naudas” definīcija. Lai ņemtu vērā izmaiņas noziedznieku rīcības veidos, izvairoties no deklarēšanas pienākuma, šajā pantā noteiktas četras plašas kategorijas: valūta, apgrozāmi uzrādītāja instrumenti, preces, ko izmanto par augstas likviditātes vērtības uzkrājējiem un priekšapmaksas kartes. Otrās, trešās un ceturtais kategorijas komponenti it aprakstīti pielikumā, kuru var grozīt ar deleģēto aktu, Padomes un Eiropas Parlamenta uzraudzībā. Šīs pieejas pamatā ir ideja, ka noziedznieki, kas cenšas izvairīties no valūtas deklarēšanas, dažreiz to pārvērš vērtslietās, piemēram, zelta monētās. Ja saskaņā ar ierosinājumu zelta monētas un tīra zelta stieņi tiks kontrolēti, noziedznieki var meklēt citus apiešanas veidus, izmantojot citas preces. Obligāti jāparedz iespēja konkrētas vajadzības gadījumā ātri veikt pasākumus, lai reaģētu uz šādām izpausmēm. Izvērtējos pielikuma grozījumus, Komisija izsvērs šo vajadzību salīdzinājumā ar īstenošanas vienkāršošanu šajā jomā, proti, kompetentajām iestādēm nepieciešami tehniski līdzekļi, lai ātri konstatētu preces veidu un tās vērtību, un salīdzinājumā ar pasākuma proporcionalitāti no pamattiesību perspektīvas.

2. panta i) punktā “noziedzīga darbība” definēta, atsaucoties uz darbībām, kas uzskaitītas Direktīvas (ES) 2015/849 3. panta 4. punktā. Turklāt ir ierosināta tāda “noziedzīgas darbības” definīcija, kas tiks izmantota arī tiesību aktā par nelikumīgi iegūtu līdzekļu

legalizācijas krimināltiesiskajiem aspektiem (priekšlikums Direktīvai par Direktīva par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošanu krimināltiesībās. COM(2016)826 *final*, 2016. gada 21. decembris). Pēc tam, kad likumdevēji pieņems priekšlikumu Direktīvai par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošanu krimināltiesībās, Komisija izvērtēs to, vai būs nepieciešams pārskatīt Direktīvu (ES) 2015/849, lai pielāgotu noziedzīgas “darbības definīciju” atbilstīgi definīcijai Direktīvā par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošanu krimināltiesībās.

3. pantā ietverta prasība fiziskām personām deklarēt summas EUR 10 000 un lielākā apmērā un precizēts veids, kādā noformē deklarāciju (rakstiski vai elektroniski, izmantojot veidlapu, kas ir noteikta saskaņā ar 15. panta a) apakšpunktu), un sniedzamie dati.

4. pantā ir noteikts pienākums izpaust datus par nepavadītu naudu (piemēram, nauda, ko sūta kravās vai sīkpakās), kas ļaus kompetentajām iestādēm, konstatējot naudas EUR 10 000 un lielākā apmērā sūtījumu, izmantot rīcības brīvību un pieprasīt nosūtītājam, paredzētajam saņēmējam vai tā pārstāvim noformēt deklarāciju. Šī pieeja nodrošina, ka iestādes var iegūt pilnīgu informāciju, neuzliekot sistemātisku deklarēšanas slogu, piemēram, sūtījumiem starp atzītām finanšu iestādēm. Tāpat kā attiecībā uz deklarācijām saskaņā ar 3. pantu ir ierosināts, ka datu izpaušana deklarācijā notiek rakstveidā vai elektroniski, izmantojot veidlapu, kas noteikta saskaņā ar 15. panta a) apakšpunktu.

5. pantā kompetentajām iestādēm ir piešķirtas pilnvaras un norādīts, ka pārkāpumu gadījumā, ja nav noformēta deklarācija, iestādes ir pilnvarotas sagatavot *ex officio* deklarāciju.

6. pantā iestādēm ir paredzēta iespēja reģistrēt ziņas par tādām pārvietotām naudas summām, kuras ir mazākas par deklarācijas vai datu izpaušanas robežvērtību. Ņemot vērā ietekmi uz pamattiesībām un jo īpaši saistībā ar naudas aizturēšanu uz laiku saskaņā ar 7. pantu, jebkādi rīcībai jānosaka pietiekami augsta robežvērtība un tai nepieciešamas norādes par noziedzīgu darbību. Tiks izmantota “*AMLD*” ietvertā “noziedzīgas darbības” definīcija (nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija un teroristu finansēšana vai predikatīvi nodarījumi, piemēram, fiskāli noziegumi).

7. pantā iestādēm ir sniegta iespēja uz laiku aizturēt naudu, ja deklarācija bija jānoformē vai dati bija jāizpauž, taču tas nav izdarīts, vai neatkarīgi no summas – gadījumos, ja ir norādes par noziedzīgu darbību. Šīs aizturēšanas procedūra ir detalizēti jānosaka valsts tiesību aktos, bet ir svarīgi norādīt to, ka tas ir tikai vienīgi administratīvs pasākums, kura vienīgais mērķis ir ļaut kompetentajām iestādēm aizturēt naudu starplaikā no brīža, kad tās konstatē atkāpes no normas, līdz brīdim, kad citas iestādes, piemēram, *FIU* vai tiesu iestādes, lemj par to, vai ir pietiekams pamats uzsākt izmeklēšanu un tiesvedības ceļā konfiscēt vai atbrīvot tās. Jebkura šāda aizturēšana uz laiku ir jāpamato, atsaucoties uz konkrētajiem apstākļiem, un uz to attiecina efektīvu tiesībaizsardzību saskaņā ar valsts tiesībām. Gadījumos, kad kompetentās iestādes nepieņem lēmumu līdz termiņam, kas noteikts pagaidu aizturēšanai, vai gadījumā, ja tās nolemj, ka nav pamata turpināt aizturēt naudu, nauda būtu nekavējoties jādara pieejama deklarētājam.

8. pantā ir prasība kompetentajām iestādēm aktīvi nosūtīt *FIU* informāciju, kas iegūta saskaņā ar 3. pantu, 4. pantu, 5. panta 3. punktu vai 6. pantu; nav pietiekami vien darīt informāciju pieejamu *FIU*. Informācija būtu jānosūta saskaņā ar tehniskajiem noteikumiem, kas noteikti atbilstīgi 15. panta c) punktam.

9. pants paredz informācijas apmaiņu starp kompetentajām iestādēm, piemēram, muitas dienestiem un citām iestādēm, ko izraudzījušās dalībvalstis šīs regulas piemērošanas vajadzībām (piemēram, krasta apsardze, fiskālās iestādes utt.). Ņemot vērā nelikumīgi

iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas transnacionālo būtību un faktu, ka ir iespējams naudu ievest Savienībā vai izvest no tās, izmantojot vienu dalībvalsti, un pēc tam to apgrozīt bez papildu kontroles veikšanas, obligāti nepieciešams riska analīzes un riska novēršanas nolūkos citu dalībvalstu kompetentajām iestādēm darīt zināmu informāciju par nodarījumiem (nedeklarēšanu, *ex officio* deklarācijām vai norādēm uz noziedzīgu darbību). Kompetentajām iestādēm vajadzētu būt iespējai darīt šo informāciju pieejamu citām iestādēm, kuru pienākumos ir noziedzīgas darbības izmeklēšana, kā definēts priekšlikumā, bet kuras nav tieši izraudzītas par “kompetentajām iestādēm”, piemēram, policija vai (nodokļu noziegumu konstatēšanā un izmeklēšanā) fiskālās iestādes. Komisiju vajadzētu informēt par jebkādam norādēm uz noziedzīgu darbību, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt Savienības finansiālās intereses. Ar anonimizētu riska analīzes informāciju un riska analīzes rezultātiem arī būtu jāapmainās tās pašas dalībvalsts un citu dalībvalstu kompetento iestāžu starpā, ja konstatē, ka pastāvošie draudi var radīt lielu risku citur Savienībā. Informācijas apmaiņa būtu jāveic saskaņā ar tehniskajiem noteikumiem, kas noteikti atbilstīgi 15. panta c) punktam, un izmantojot veidlapu, kas noteikta atbilstīgi 15. panta d) punktam.

10. pantā ir atļauta informācijas apmaiņa ar ārpus Savienības valstīm, ja ir atļauta no iestādēm, kas sākotnēji ievāca informāciju, un ja nodrošināta atbilstība visiem valstu un Savienības noteikumiem par personas datu nosūtīšanu uz ārpus Savienības valstīm.

11. pantā ir noteikts, ka kompetentās iestādes, kuras iegūst datus saskaņā ar šo regulu, rīkojas kā iegūto personas datu pārziņi, un ka uz visu saskaņā ar regulu iegūto informāciju attiecas dienesta noslēpums un tā ir pienācīgi jāaizsargā. Informāciju var izpaust tikai tādā gadījumā, ja to pieļauj valsts tiesību normas, proti, saistībā ar notiekošiem tiesas procesiem.

12. pantā ir ierobežojumi attiecībā uz personas datu apstrādi noziedzīgas darbības novēršanas un apkarošanas nolūkos. Šajā pantā noteikts arī deklarācijas datu glabāšanas laikposms – pieci gadi.

13. pantā ir noteiktas sankcijas par deklarēšanas pienākuma nepildīšanu. Jauns elements ir dalībvalstu pienākums pēc regulas stāšanās spēkā informēt Komisiju par jebkādiem grozījumiem savos noteikumos par sankcijām. Dalībvalstīm ir tiesības noteikt sankcijas, tomēr jebkāda sankcija attiecas tikai uz deklarēšanas neveikšanu saskaņā ar regulu, un tai šajā nolūkā būtu jābūt efektīvai, proporcionālai un atturošai. Piemērojot sankciju par nedeklarēšanu, iestādēm nebūtu jāievēro jeb jāņem vērā ar nedeklarēto naudu saistītu predikatīvu pārkāpumu esība vai neesība. Sankcija neatceļ vajadzību veikt atsevišķu izmeklēšanu par iespējamiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas ir ārpus regulas darbības jomas. Nosakot sankcijas par nedeklarēšanu, dalībvalstīm būtu jāņem vērā attiecīgā Eiropas Savienības Tiesas un Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūra.

14. pantā Komisijai ir piešķirtas pilnvaras pieņemt deleģētos aktus, kas ļauj grozīt pielikumu, kurā uzskaitīti “naudas” definīcijas komponenti. Šāds elastīgums ir nepieciešams, lai nodrošinātu regulu pret turpmākām pārmaiņām un ļautu politikas veidotājiem ātri reaģēt uz jaunām noziedzīgām tendencēm un ņemt vērā starptautisko standartu pilnveidošanos un labāko praksi. Jebkādu grozījumu nepieciešamība ir jāpierāda un tiem jābūt proporcionāliem, kas nodrošina, ka kompetentās iestādes praksē varēs izdarīt jebkādas papildinājumus, un grozījumus uzrauga Eiropas Parlaments un Padome, kuriem ir tiesības izteikt iebildumus pēc paziņojuma par šāda akta pieņemšanu un kuri var jebkurā laikā atcelt deleģēšanas pilnvaras. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriedīsies ar dalībvalstu ekspertiem naudas kontroles jomā, lai noskaidrotu to viedokli.

15. pantā Komisijai piešķirtas īstenošanas pilnvaras, lai izklāstītu pasākumus vienādei kontroles piemērošanai, izstrādājot cita starpā deklarācijas paraugus un datu izpaušanas veidlapas; informācijas apmaiņas tehniskie noteikumi (tostarp izmantojamā elektroniskā sistēma) un noteikumi par anonīmās statistikas informācijas par deklarācijām un pārkāpumiem sniegšanu Komisijai, ko veic dalībvalstis, un informācijas formāts.

Ar 16. pantu ir izveidota Naudas kontroles komiteja, kurai dalībvalstis iecels valstu ekspertus un kura palīdzēs Komisijai izstrādāt īstenošanas aktus.

17. pantā ir noteikumi par informācijas sniegšanu Komisijai un noteikts, ka dalībvalstis sniedz informāciju par kompetentajām iestādēm naudas kontroles regulas piemērošanai un par sankcijām, kas piemērojamas nedeklarēšanas gadījumā. Dalībvalstīm būtu jāinformē Komisija par jebkādām turpmākām pārmaiņām. Komisijai būtu jāsniedz anonīmi statistikas dati ar tādu regularitāti, kas noteikta īstenošanas noteikumos, tomēr ne retāk kā vienu reizi gadā.

18. pantā ir paredzēti novērtēšanas pasākumi un noteikts, ka Komisija piecus gadus pēc regulas stāšanās spēkā un ik pēc pieciem gadiem pēc tam nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu.

19. pantā ir atcelta Regula (EK) Nr. 1889/2005.

20. pantā noteikts, ka regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās pieņemšanas. Tā stājas spēkā atbilstoši likumdevēja norādījumiem.

Priekšlikums

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA**

**par Savienības teritorijā ievestās naudas vai no tās izvestās naudas kontroli un par  
Regulas (EK) Nr. 1889/2005 atcelšanu**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 33. un 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc tiesību akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu<sup>1</sup>,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu<sup>2</sup>,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Viena no Savienības prioritātēm ir iekšējā tirgus veidošana saskanīgā, ilgtspējīgā un iekļaujošā veidā par teritoriju, kurā brīvi un droši notiek preču, pakalpojumu un kapitāla aprite un personu pārvietošanās.
- (2) Nelikumīgu ienākumu reintegrēšana ekonomikā un naudas novirzīšana nelikumīgu darbību finansēšanai rada kropļojumus un negodīgas konkurences priekšrocības salīdzinājumā ar tiem iedzīvotājiem un uzņēmumiem, kuri ievēro likumus, un tādējādi rada draudus iekšējā tirgus darbībai. Turklāt tas veicina noziedznieku un teroristu darbības, kas apdraud Savienības iedzīvotāju drošību. Tādēļ Savienība ir rīkojusies, lai sevi aizsargātu.
- (3) Viens no galvenajiem minētās rīcības pamatiem bija Direktīva 91/308/EEK<sup>3</sup>, kurā noteikta virkne pasākumu un pienākumu finanšu iestādēm, juridiskām personām un konkrētām profesijām attiecībā uz, cita starpā, pārredzamību, uzskaites veikšanu un noteikumiem saistībā ar principu “pazīsti savu klientu” un pienākums ziņot par aizdomīgiem darījumiem valsts Finanšu izlūkošanas vienībām, kuras ir centrālās iestādes, kas veic šādu darījumu novērtēšanu, sadarbību ar citu valstu attiecīgajām iestādēm un vajadzības gadījumā sazinās ar tiesu iestādēm. Kopš tā laika direktīva ir grozīta un aizstāta ar secīgiem pasākumiem. Pašlaik noteikumi par nelikumīgi iegūtu

---

<sup>1</sup> OV C , , . lpp.

<sup>2</sup> OV C , , . lpp.

<sup>3</sup> Padomes Direktīva (1991. gada 10. jūnijs) 91/308/EEK par to, kā novērst finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtas naudas legalizēšanai (naudas atmazgāšanai) (OV L 166, 28.6.1991., 77. lpp.).

līdzekļu legalizācijas novēršanu ir izklāstīti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2015/849<sup>4</sup>.

- (4) Ņemot vērā risku, ka Direktīvas 91/308/EEK piemērošana varētu izraisīt naudas pārvietošanas nelikumīgos nolūkos gadījumu skaita pieaugumu, kas varētu radīt draudus finanšu sistēmai un iekšējam tirgum, direktīva tika papildināta ar Eiropas Parlamenta un Padome Regulu (EK) Nr. 1889/2005<sup>5</sup>. Minētās regulas mērķis ir novērst un konstatēt nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu, izveidojot kontroles sistēmu, ko piemēro fiziskām personām, kuras ieBrauc Savienībā vai izbrauc no tās ar naudas summām vai apgrozāmiem uzrādītāja instrumentiem EUR 10 000 vai lielākā vērtībā vai tās ekvivalentiem citās valūtās.
- (5) Ar regulu (EK) Nr. 1889/2005 Kopienā īstenoja starptautiskus standartus cīņai pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu, ko izstrādājusi Finanšu darījumu darba grupa (*FATF*).
- (6) Direktīvā (ES) Nr. 2015/849 identificēta un aprakstīta virkne noziedzīgu darbību, kuru rezultātā gūtie ieņēmumi var tikt legalizēti vai izmantoti terorisma finansēšanā. Ieņēmumi, kas gūti šādu noziedzīgu darbību rezultātā, to legalizācijai vai izmantošanai terorisma finansēšanā bieži tiek pārvietoti pāri Savienības ārējai robežai. Šajā regulā tas būtu jāņem vērā un jāizveido sistēma ar noteikumiem, kuri ne tikai palīdz novērst nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu, bet arī vienkāršo noziedzīgo darbību, kas identificētas Direktīvā (ES) 2015/849, konstatēšanu un izmeklēšanu.
- (7) *FATF*, kas tika izveidota G7 samitā Parīzē 1989. gadā, ir starpvaldību struktūra, kura nosaka standartus un veicina juridisku, reglamentējošu un operatīvu pasākumu efektīvu īstenošanu, lai cīnītos pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu un citiem saistītajiem starptautiskās finanšu sistēmas integritātes draudiem. Vairākas dalībvalstis ir *FATF* dalībnieces vai ir pārstāvētas *FATF*, izmantojot reģionālas struktūras. Savienību *FATF* pārstāv Komisija, un Savienība ir apņēmusies efektīvi īstenot *FATF* ieteikumus. *FATF* līmenī 32. ieteikums par naudas kurjeriem precizē to, ka vajadzētu būt ieviestiem noteikumiem, lai pienācīgi kontrolētu naudu, ko pārvieto pāri robežām.
- (8) Tā kā ir gūts plašāks pārskats par mehānismiem, ko izmanto nelikumīgi iegūtu vērtību pārvietošanai pāri robežām, un tā rezultātā ir veiktas izmaiņas *FATF* ieteikumos, izmaiņas tiesiskajā regulējumā, ko ieviesa ar Direktīvu 2015/849, un ir izstrādāta labākā prakse un ir veikts spēkā esošā tiesību akta izvērtējums, tad Regulas (EK) Nr. 1889/2005 noteikumos būtu jāatspoguļo šīs norises. Ņemot vērā nepieciešamo grozījumu lielo apjomu, regula būtu jāatceļ un jāaizstāj ar jaunu regulu.
- (9) Šī regula neskar dalībvalstu spēju naudas pārvietošanai Savienībā savās valstīs nodrošināt papildu kontroli, ja šī kontrole ir saskaņā ar Savienības pamattiesībām, it īpaši Līguma par Eiropas Savienības darbību 63. un 65. pantu.
- (10) Šī regula neskar pasākumus, ko Savienība vai dalībvalstis veic, lai ierobežotu kapitāla apriti, ja ir nopietnas grūtības ekonomiskās un monetārās savienības darbībā saskaņā

<sup>4</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2015. gada 20. maijs) (ES) 2015/849 par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai (OV L 141, 5.6.2015., 73. lpp.).

<sup>5</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes regula (EK) Nr. 1889/2005 (2005. gada 26. oktobris) par skaidras naudas kontroli, kuru ievieš Kopienas teritorijā vai izved no tās (OV L 309, 25.11.2005., 9. lpp.).

ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 66. pantu vai ja radušās pēkšņas grūtības saistībā ar maksājumu bilanci saskaņā ar minētā līguma 143. līdz 144. pantu.

- (11) Ņemot vērā muitas dienestu klātbūtni pie Savienības ārējām robežām, to pieredzi kontroles veikšanā attiecībā uz pasažieriem un kravām, kas šķērso ārējo robežu, un pieredzi, kas gūta Regulas (EK) Nr. 1889/2005 īstenošanā, muitas dienestiem būtu jāturpina veikt kompetento iestāžu funkcijas šīs regulas nolūkiem. Vienlaikus būtu arī turpmāk jānodrošina dalībvalstīm iespēja izraudzīties par kompetentajām iestādēm arī citas valsts iestādes, kas ir pārstāvētas pie ārējām robežām.
- (12) Viens no galvenajiem jēdzieniem, kas ir izmantots šajā regulā, ir “nauda”, kas būtu jādefinē kā šādu četru kategoriju apvienojums: valūta, apgrozāmi uzrādītāja instrumenti, preces, ko izmanto par augstas likviditātes vērtības uzkrājējiem, un konkrētu veidu priekšapmaksas kartes. Ņemot vērā to raksturojumu, konkrētus apgrozāmus uzrādītāja instrumentus, preces, ko izmanto par augstas likviditātes vērtības uzkrājējiem, kā arī priekšapmaksas kartes, kas nav saistītas ar bankas kontu, izmanto valūtas vietā kā tādus anonīmus līdzekļus vērtību pārvietošanai pāri ārējām robežām, kuri nav izsekojami, izmantojot klasisko uzraudzības sistēmu, ko īsteno publiskās iestādes. Šajā regulā būtu jānosaka “naudas” definīcijas būtiskie komponenti, vienlaikus ļaujot Komisijai grozīt nebūtiskos komponentus, reaģējot uz noziedznieku un to līdzzinātāju pūlēm apiet pasākumu, ar kuru kontrolē tikai viena veida augstas likviditātes vērtības uzkrājējus, pārvietojot pāri ārējām robežām citu veidu. Ja tiek konstatēta šāda rīcība pietiekami lielā mērogā, ir svarīgi pasākumus veikt nekavējoties, lai novērstu šādu situāciju.
- (13) Apgrozāmi uzrādītāja instrumenti ir finanšu instrumenti, kas ļauj faktiskajam valdītājam pieprasīt finanšu summas samaksu bez reģistrācijas vai vārda norādīšanas. Tos var vienkāršā veidā izmantot, lai pārvietotu lielas vērtības summas, un tie ir diezgan līdzīgi valūtai ļaunprātīgas izmantošanas riska, likviditātes un anonimitātes ziņā.
- (14) Preces, ko izmanto par augstas likviditātes vērtības uzkrājējiem, ir tādas preces, kurām ir liela vērtības attiecība pret tilpumu, un kurām ir viegli pieejams starptautisks tirgus, kas ļauj tās pārvērst valūtā ar vien nelielām darījuma izmaksām. Šādas preces parasti uzrāda standartizētā kārtībā, kas ļauj ātri pārbaudīt to vērtību.
- (15) Priekšapmaksas kartes ir nenominālas kartes, kurās uzkrāta monetāra vērtība vai līdzekļi, ko var izmantot maksājumu veikšanai, preču vai pakalpojumu iegūšanai vai valūtas izpirkšanai, un kuras nav saistītas ar bankas kontu. Tās plaši izmanto virknei likumīgu mērķu, un dažiem no šādiem instrumentiem ir arī konkrēts pamatojums no sociālo interešu viedokļa. Tādējādi priekšapmaksas kartes ir viegli pārvedamas un tās var izmantot, lai pāri ārējām robežām pārvietotu ievērojamas vērtības. Tādēļ naudas definīcijā jāietver priekšapmaksas kartes. Tas dotu iespēju paplašināt pasākumus, tos attiecinot arī uz konkrētiem priekšapmaksas karšu veidiem, ja to pamatos pierādījumi un tiks pienācīgi ievērota proporcionalitāte un praktiskā īstenojamība.
- (16) Lai novērstu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu, fiziskām personām, kuras ie brauc Savienībā vai izbrauc no tās, būtu jāuzliek deklarēšanas pienākums. Lai nepamatoti neierobežotu brīvu apriti un neuzliktu iedzīvotājiem un iestādēm pārāk lielu slogu ar administratīvajām formalitātēm, uz minēto pienākumu būtu jāattiecinā robežvērtība EUR 10 000 vai tā ekvivalents precēs, ko izmanto kā augstas likviditātes vērtības uzkrājējus, apgrozāmos uzrādītāja instrumentos, priekšapmaksas kartēs vai citās valūtās. Tas būtu jāpiemēro fiziskām personām, kurām šādas summas ir līdzī pie personas, bagāžā vai transportlīdzeklī, kurā

tās šķērso ārējo robežu. Tām būtu jāuzliek prasība darīt naudu pieejamu kompetento iestāžu kontrolei.

- (17) Attiecībā uz naudas, kuru nepavada tās īpašnieks, nosūtītājs, paredzētais saņēmējs vai to pārstāvis, pārvietošanu, piemēram, naudu, ko Savienībā ieved vai no tās izved pasta sūtījumos, kurjerpastā, nepavadītā bagāžā vai konteinerkravās, kompetentajām iestādēm pie ārējās robežas vajadzētu būt pilnvarotām uzlikt nosūtītājam vai saņēmējam vai to pārstāvim prasību izpaust datus deklarācijā. Būtu jāizpauž vairāki datu elementi, piemēram, naudas līdzekļu izcelsmes vieta, galamērķis, ekonomiskais iegūšanas veids un paredzētais izmantošanas veids, kuri nav atrodamī parastā dokumentācijā, ko iesniedz muitā, piemēram, kravas nosūtīšanas dokumentos un muitas deklarācijās. Tas ļaus kompetentajām iestādēm veikt riska analīzi un koncentrēt spēkus uz tiem sūtījumiem, kuri pēc to domām rada vislielāko risku, neuzliekot sistemātiskas papildu formalitātes. Uz datu izpaušanas pienākumu būtu jāattiecinā robežvērtība, kas identiska tai, kuru piemēro fizisku personu pārvietotai naudai.
- (18) Lai panāktu šīs regulas mērķus, nepieciešams reģistrēt virkni standartizētu datu elementu par naudas pārvietošanu, piemēram, naudas īpašnieka, saņēmēja personas dati, ekonomiskais iegūšanas veids un paredzētais izmantošanas veids.
- (19) Attiecībā uz deklarēšanas pienākumu un datu izpaušanas pienākumu kompetentajām iestādēm būtu jāpiešķir pilnvaras veikt personu, to bagāžas un transportlīdzekļu, ko izmanto ārējās robežas šķērsošanai, visu nepieciešamo kontroli un jebkādu nepavadītu sūtījumu vai tvertņu, kas šķērso robežu un kur var būt nauda, kā arī transportlīdzekļu, kas tos pārvadā, kontroli. Ja pienākums netiek pildīts, kompetentajām iestādēm būtu jāsaņem *ex officio* deklarācija, lai attiecīgo informāciju pēc tam paziņotu citām iestādēm.
- (20) Ja tās konstatē naudas summas, kas ir mazākas par robežvērtību, bet ir norādes, ka nauda var būt saistīta ar noziedzīgu darbību, kā definēts šajā regulā, kompetentajām iestādēm vajadzētu būt iespējai reģistrēt būtisko informāciju par personām, kurām nauda ir līdzī, piemēram, to identifikācijas dati un valstspiederība, kā arī dati par izmantoto transportlīdzekli, piemēram, pārvadājuma veids, tā sākumpunkts un galamērķis.
- (21) Minētā informācija būtu jānosūta attiecīgās dalībvalsts finanšu izlūkošanas vienībai. Minētās vienības ir paredzētas kā galvenie elementi cīņā pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu, un tās saņem un apstrādā informāciju no dažādiem avotiem, piemēram, finanšu iestādēm, un analizē to, lai konstatētu, vai ir pamats turpmākai izmeklēšanai, kas var būt nav uzreiz redzams tām kompetentajām iestādēm, kuras saņem deklarācijas un veic kontroli saskaņā ar šo regulu.
- (22) Tādēļ šādā ziņā ir ļoti noderīga summas, kas mazāka par robežvērtību, aizturēšana situācijās, kad ir norādes par noziedzīgu darbību. Tādējādi vajadzētu būt iespējai apmainīties ar informāciju par summām, kas mazākas par robežvērtību, ar kompetentajām iestādēm citās dalībvalstīs, ja ir norādes par noziedzīgu darbību.
- (23) Ņemot vērā to, ka naudas pārvietošana, uz ko attiecas kontrole saskaņā ar šo regulu, tiek veikta pāri ārējai robežai, un to, ka ir grūtības rīkoties pēc tam, kad nauda ir prom no ievešanas vai izvešanas punkta, un saistīto risku, pat ja mazas summas tiek izmantotas nelikumīgi, kompetentajām iestādēm vajadzētu būt iespējai uz laiku konfiscēt un aizturēt naudu konkrētos apstākļos, ja pārbaudes un samērīgums to pamato: pirmkārt, ja nav izpildīts deklarēšanas vai datu sniegšanas pienākums, un, otrkārt, ja ir norādes par noziedzīgu darbību, neatkarīgi no summas vai no tā, ka naudu

pārvieta fiziska persona vai bez pavadona. Ņemot vērā šādas pagaidu konfiscēšanas un aizturēšanas raksturu un tās ietekmi uz aprites brīvību un īpašumtiesībām, aizturēšanas periods būtu jāierobežo līdz absolūti minimālajam laikam, kas nepieciešams citām kompetentajām iestādēm, lai noteiktu, vai ir pamats turpināt ieviešanu, piemēram, veicot izmeklēšanu vai konfiscējot naudu, pamatojoties uz citiem juridiskiem instrumentiem. Lēmumam uz laiku aizturēt naudu saskaņā ar šo regulu būtu jāpievieno pamatojums un pienācīgi jāapraksta īpašie faktori, kas bija par pamatu rīcībai. Ja līdz termiņam nav pieņemts lēmums par turpmāku ieviešanu vai ja kompetentā iestāde nolēmj, ka nav pamata turpināt naudas aizturēšanu, tā nekavējoties būtu jādara pieejama deklarētajam.

- (24) Ļoti svarīgi ir tas, ka kompetentajām iestādēm, kuras vāc informāciju saskaņā ar šo regulu, tā savlaicīgi jāsniedz valstu finanšu izlūkošanas vienībai, lai ļautu tai sīkāk analizēt datus un salīdzināt tos ar citiem datiem, kā paredzēts Direktīvā 2015/849.
- (25) Ja kompetentās iestādes konstatē, ka nav veikta deklarēšana, vai konstatē vai to rīcībā ir norādes uz noziedzīgu darbību, tām vajadzētu būt iespējai ar šo informāciju pa pienācīgiem kanāliem apmainīties ar iestādēm, kas ir kompetentas cīņā pret konkrēto noziedzīgo darbību. Šāda datu apmaiņa ir proporcionāla, ņemot vērā, ka deklarēšanas pienākuma pārkāpēji, kas ir aizturēti vienā dalībvalstī, domājams, izraudzītos citu ieviešanas vai izvešanas dalībvalsti, kurā kompetentajām iestādēm nebūtu informācijas par to agrāk veiktajiem pārkāpumiem. Šādas informācijas apmaiņai vajadzētu būt obligātai, lai nodrošinātu konsekventu piemērošanu dalībvalstīs. Ja ir norādes uz to, ka nauda ir saistīta ar noziedzīgu darbību, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt Savienības finanšu intereses, minētā informācija būtu arī jādara zināma Komisijai. Lai labāk sasniegtu šīs regulas preventīvos un atturošos mērķus attiecībā uz deklarēšanas pienākuma apiešanas novēršanu, dalībvalstīm savā starpā un ar Komisiju būtu obligātā kārtā jāapmainās arī ar anonimizētu riska informāciju un riska analīzes rezultātiem.
- (26) Vajadzētu būt iespējai veikt informācijas apmaiņu starp dalībvalsts kompetento iestādi vai Komisiju un trešās valsts iestādēm, ievērojot pienācīgus aizsardzības pasākumus. Šāda apmaiņa būtu jāpieļauj tikai tādā gadījumā, ja ir ievēroti attiecīgie valsts un Savienības noteikumi par pamattiesībām un personas datu pārsūtīšanu, kā arī saņemta atļauja no tām iestādēm, kuras ieguva informāciju. Komisija būtu jāinformē par jebkādu informācijas apmaiņu ar trešām valstīm saskaņā ar šo regulu.
- (27) Ņemot vērā iegūtās informācijas veidu un deklarētāju tiesisko paļāvību, ka to personas dati un informācija par naudas summām, ko tie ievēduši Savienībā vai izveduši no tās, tiks apstrādāti konfidenciali, kompetentajām iestādēm būtu jānodrošina pietiekami aizsardzības pasākumi, lai personas, kam nepieciešama piekļuve informācijai, ievērotu dienesta noslēpumu un pienācīgi aizsargātu to pret neatļautu piekļuvi, izmantošanu vai paziņošanu. Ja vien šajā regulā vai valstu tiesību aktos nav paredzēts citādi, jo īpaši saistībā ar tiesvedību, informāciju nevajadzētu izpaust bez tās iestādes, kas to ieguva, atļaujas. Uz jebkādu personas datu vākšanu, izpaušanu, pārsūtīšanu, paziņošanu un cita veida apstrādi šīs regulas darbības jomā vajadzētu attiecināt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 95/46/EK<sup>6</sup> un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 45/2001<sup>7</sup> prasības.

<sup>6</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.).

<sup>7</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.).

- (28) Finanšu izlūkošanas vienību veiktās analīzes nolūkiem un lai ļautu iestādēm citās dalībvalstīs kontrolēt deklarēšanas pienākuma izpildi un panākt tā izpildi, jo īpaši attiecībā uz deklarētājiem, kuri ir iepriekš izdarījuši minētā pienākuma izpildes pārkāpumus, ir nepieciešams nodrošināt, ka deklarācijas dati tiek glabāti pietiekami ilgu laiku, lai ļautu kompetentajām iestādēm efektīvi veikt izmeklēšanas. Personas datu apstrāde saskaņā ar šo regulu notiek ar tādiem pašiem mērķiem kā apstrāde saskaņā ar Direktīvu (ES) 2015/849. Saskaņā ar minēto direktīvu finanšu izmeklēšanas vienības glabā datus, ko tām sniegušas “atbildīgās vienības”, piecus gadus. Lai efektīvi kontrolētu deklarēšanas pienākuma izpildi un panāktu tā izpildi, deklarācijas datu glabāšanas laikposms būtu jāsaskaņo ar laikposmu, kas paredzēts Direktīvā (ES) 2015/849.
- (29) Lai sekmētu pienākumu izpildi un novērstu apiešanu, dalībvalstīm būtu jāievieš sankcijas par deklarēšanas pienākuma vai datu izpaušanas pienākuma neizpildi. Sankcijas būtu jāpiemēro tikai attiecībā uz deklarēšanas vai datu izpaušanas pienākuma neizpildi saskaņā ar šo regulu, un piemērošanā nevajadzētu ņemt vērā noziedzīgo darbību, ar ko, iespējams, nauda ir saistīta, un kas var būt turpmākas izmeklēšanas objekts, un pasākumus, kas ir ārpus šīs regulas darbības jomas. Sankcijām vajadzētu būt efektīvām, proporcionālām un atturošām un vajadzētu aptvert tikai to, kas nepieciešams pienākumu izpildes sekmēšanai.
- (30) Lai nodrošinātu kontroles vienveidīgu piemērošanu un deklarāciju efektīvu apstrādi, pārsūtīšanu un analīzi kompetentajās iestādēs, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras, lai pieņemtu deklarācijas un datu izpaušanas veidlapu paraugus, lai noteiktu kopējās riska pārvaldības sistēmas kritērijus, lai paredzētu tehniskos noteikumus un kārtību un veidlapu paraugu, kas izmantojamas deklarācijām un informācijas apmaiņai, un lai paredzētu noteikumus un formātu, kas izmantojams statiskas informācijas sniegšanai Komisijai. Minētajos pasākumos būtu jāietver pienācīgu elektronisko sistēmu izveidošana. Šīs pilnvaras būtu jāīsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011<sup>8</sup>.
- (31) Lai varētu ātri reaģēt uz starptautisko standartu, piemēram, Finanšu darījumu darba grupas izstrādāto standartu, turpmākām izmaiņām vai lai vērstos pret šīs regulas apiešanu, izmantojot citus likvīdus vērtības uzkrājumus, kas nav aptverti “naudas” definīcijā, būtu jāpiešķir Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu attiecībā uz minētās definīcijas izmaiņām. Sevišķi svarīgi ir Komisijai sagatavošanas darba gaitā pienācīgi apspriesties, tostarp ar ekspertiem, un šo apspriešanos īstenot saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu<sup>9</sup>. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienlīdzīgu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve to Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kuras nodarbojas ar deleģēto aktu sagatavošanu.
- (32) Tā kā šīs regulas mērķus nevar pietiekami labi sasniegt dalībvalstīs un tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, jo nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija un terorisma finansēšana notiek transnacionālā mērogā un iekšējā tirgus un pamattiesību specifika nosaka to, ka pilnīga īstenošana ir iespējama vienīgi tad, ja naudai, kas šķērso

<sup>8</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris) ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

<sup>9</sup> OV [L 123/1].

Savienības ārējo robežu, netiek piemērots ļoti atšķirīgs režīms dažādu valstu tiesību aktos, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar proporcionalitātes principu, kas izklāstīts minētajā pantā, šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.

- (33) Šajā regulā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas atzīti 6. pantā Līgumā par Eiropas Savienību un ietverti arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, jo īpaši tās II sadaļā.
- (34) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 45/2001 28. panta 2. punktu ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju, kas sniedza atzinumu<sup>10</sup>,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

*1. pants*  
*Priekšmets*

Ar šo regulu izveido kontroles sistēmu naudai, ko ieved Savienībā vai izved no tās, tādējādi papildinot tiesisko regulējumu cīņai pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un teroristu finansēšanu, kas izklāstīts Direktīvā (ES) 2015/849.

*2. pants*  
*Definīcijas*

1. Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- a) “nauda” ir:
- valūta;
  - apgrozāmie uzrādītāja instrumenti, kas minēti I pielikumā;
  - preces, ko izmanto par augstas likviditātes vērtības uzkrājējiem un kas minētas I pielikumā;
  - priekšapmaksas kartes, kas minētas I pielikumā;
- b) “ievest vai iebrukt Savienībā un izvest vai izbraukt no Savienības” nozīmē izvest vai izbraukt no teritorijas, kas ir ārpus Līguma par Eiropas Savienības darbību 355. pantā definētās teritorijas, uz teritoriju, kura ir definēta minētā līguma 355. pantā, un izvest vai izbraukt no teritorijas, kura ir definēta minētā līguma 355. pantā, uz teritoriju, kas ir ārpus minētā līguma 355. pantā definētās teritorijas.
- c) “valūta” ir banknotes un monētas, kuras ir apritē kā maiņas līdzeklis vai kuras ir bijušas apritē kā maiņas līdzeklis, un kuras var joprojām apmainīt finanšu iestādēs vai centrālajās bankās pret banknotēm un monētām, kuras ir apritē kā maiņas līdzeklis;
- d) “apgrozāmais uzrādītāja instruments” ir instruments, kas nav valūta un kas ļauj turētājam, uzrādot instrumentu, saņemt finansiālu summu bez savas identitātes vai tiesību uz šo summu pierādīšanas;
- e) “preces, ko izmanto par augstas likviditātes vērtības uzkrājējiem” ir tādas preces, kurām ir liela vērtības attiecība pret tilpumu un kuras, izmantojot pieejamus

---

<sup>10</sup> OV C , , . lpp.

starptautiskus tirgus, var viegli pārvērst valūtā ar vien nelielām darījuma izmaksām;

- f) “priekšapmaksas karte” ir nenomināla karte, kurā uzkrāta monetāra vērtība vai līdzekļi, ko var izmantot maksājumu veikšanai, preču vai pakalpojumu iegūšanai vai valūtas izpirkšanai, un kura nav saistīta ar bankas kontu;
  - g) “kompetentās iestādes” ir dalībvalstu muitas dienesti vai jebkādas citas iestādes, ko dalībvalstis pilnvarojušas piemērot šo regulu;
  - h) “nepavadīta nauda” ir nauda, kas ir tādā sūtījumā, kuram līdzī neceļo naudas īpašnieks, nosūtītājs vai paredzētais saņēmējs;
  - i) “noziedzīga darbība” ir jebkura no darbībām, kas uzskaitītas Direktīvas (ES) Nr. 2015/849 3. panta 4. punktā;
  - j) “finanšu izlūkošanas vienība” ir vienība, kas izveidota dalībvalstī Direktīvas (ES) 2015/849 32. panta īstenošanas nolūkiem.
2. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 14. pantu, lai grozītu I pielikumu, ņemot vērā jaunas tendences nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijā vai teroristu finansēšanā, kā definēts Direktīvas (ES) 2015/849 1. panta 3., 4. un 5. punktā, vai labāko praksi nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijā vai teroristu finansēšanā, vai lai neļautu noziedzniekiem 3. un 4. pantā noteikto pienākumu apiešanai izmantot apgrozāmos uzrādītāja instrumentus, preces, ko izmanto par augstas likviditātes vērtības uzkrājējiem, vai priekšapmaksas kartes.

### *3. pants*

#### *Deklarēšanas pienākums*

1. Jebkura fiziska persona, kura ie brauc Savienībā vai izbrauc no tās un kurai līdzī pie personas, bagāžā vai transportlīdzeklī ir skaidra nauda EUR 10 000 vai vairāk, deklarē šo naudu tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, caur kuru minētā persona ie brauc Savienībā vai izbrauc no tās, un dara to pieejamu minētajām iestādēm kontroles veikšanai. Pienākumu deklarēt neuzskata par izpildītu, ja sniegtā informācija ir nepareiza vai nepilnīga vai ja nauda nav darīta pieejama kontrolei.
2. Šā panta 1. punktā minētajā deklarācijā sniedz šādus datus:
- a) deklarētājs, tostarp tā pilns vārds, uzvārds, adrese, dzimšanas datums, dzimšanas vieta un valstspiederība;
  - b) naudas īpašnieks, tostarp tā pilns vārds, uzvārds, adrese, dzimšanas datums, dzimšanas vieta un valstspiederība;
  - c) paredzētais naudas saņēmējs, tostarp tā pilns vārds, uzvārds, adrese, dzimšanas datums, dzimšanas vieta un valstspiederība;
  - d) naudas summa un veids;
  - e) naudas iegūšanas veids un paredzētais lietojums;
  - f) pārvadājuma maršruts;
  - g) transportlīdzeklis.
3. Informāciju sniedz rakstveidā vai elektroniski, izmantojot 15. panta a) punktā noteikto veidlapu. Deklarētājam pēc pieprasījuma izsniedz apstiprinātu kopiju.

*4. pants*  
*Datu izpaušanas pienākums*

1. Ja Savienībā iaved vai no tās izved nepavadītu naudu ar vērtību EUR 10 000 vai vairāk, kompetentās iestādes dalībvalstī, caur kuru naudu iaved vai izved, pēc riska analīzes veikšanas var pieprasīt nosūtītājam vai saņēmējam vai to pārstāvim izpaust datus deklarācijā. Pienākumu deklarēt neuzskata par izpildītu, ja sniegtā informācija ir nepareiza vai nepilnīga vai ja nauda nav darīta pieejama kontrolei.
2. Šajā deklarācijā, kas minēta 1. punktā, izpauž šādus datus:
  - a) deklarētājs, tostarp tā pilns vārds, uzvārds, adrese, dzimšanas datums, dzimšanas vieta un valstspiederība;
  - b) naudas īpašnieks, tostarp tā pilns vārds, uzvārds, adrese, dzimšanas datums, dzimšanas vieta un valstspiederība;
  - c) naudas nosūtītājs, tostarp tā pilns vārds, uzvārds, adrese, dzimšanas datums, dzimšanas vieta un valstspiederība;
  - d) saņēmējs vai paredzētais naudas saņēmējs, tostarp tā pilns vārds, uzvārds, adrese, dzimšanas datums, dzimšanas vieta un valstspiederība;
  - e) naudas summa un veids;
  - f) naudas iegūšanas veids un paredzētais lietojums.
3. Informāciju sniedz rakstveidā vai elektroniski, izmantojot 15. panta a) punktā noteikto veidlapu. Deklarētājam pēc pieprasījuma izsniedz apstiprinātu kopiju.

*5. pants*  
*Kompetento iestāžu pilnvaras*

1. Lai pārbaudītu, vai ir ievērots 3. pantā paredzētais pienākums, kompetentās iestādes ir tiesīgas saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem kontrolēt fiziskas personas, to bagāžu un to transportlīdzekļus.
2. Lai īstenotu 4. pantā paredzēto datu izpaušanas pienākumu, kompetentās iestādes ir tiesīgas saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem kontrolēt jebkurus sūtījumus, tvertnes vai transportlīdzekļus, kuros varētu būt nepavadīta nauda.
3. Ja 3. pantā noteiktais pienākums vai 4. pantā noteiktais datu izpaušanas pienākums nav izpildīts, kompetentās iestādes rakstveidā vai elektroniski sagatavo *ex officio* deklarāciju, kurā attiecīgā gadījumā ietver pēc iespējas visu to informāciju, kas uzskaitīta 3. panta 2. punktā vai 4. panta 2. punktā.
4. Kontroles pamats pirmkārt ir riska analīze, kuras mērķis ir identificēt un novērtēt riskus un izstrādāt nepieciešamos pretpasākumus un kuru veic kopējās riska pārvaldības sistēmas ietvaros saskaņā ar kritērijiem, kas noteikti atbilstīgi 15. panta b) punktam.

6. pants  
*Summas, kas mazākas par robežvērtību*

1. Ja kompetentās iestādes konstatē, ka fiziska persona iebrauc Savienībā vai izbrauc no tās ar naudas summu, kas mazāka par 3. pantā noteikto robežvērtību, un ka pēc riska analīzes veikšanas ir norādes par to, ka nauda ir saistīta ar noziedzīgu darbību, tās reģistrē minēto informāciju, minētās personas pilnu vārdu, uzvārdu, adresi, dzimšanas datumu un vietu un valstspiederību, un informāciju par izmantoto transportlīdzekli.
2. Ja kompetentās iestādes konstatē, ka Savienībā tiek ievests vai no tās izvests sūtījums ar nepavadītu naudu, kuras summa ir mazāka par 4. pantā noteikto robežvērtību, un ka pēc riska analīzes veikšanas ir norādes par to, ka nauda ir saistīta ar noziedzīgu darbību, tās reģistrē minēto informāciju, nosūtītāja, paredzētā saņēmēja vai to pārstāvja pilnu vārdu, uzvārdu, adresi, dzimšanas datumu un vietu un valstspiederību, kā arī informāciju par izmantoto pārvadājuma veidu.

7. pants  
*Kompetento iestāžu veikta naudas aizturēšana uz laiku*

1. Kompetentās iestādes var konfiscēt un uz laiku aizturēt naudu ar administratīvu lēmumu saskaņā ar nosacījumiem, kas ir izklāstīti valsts tiesību aktos, ja:
  - a) nav izpildīts 3. vai 4. pantā noteiktais pienākums; vai
  - b) ir norādes uz to, ka nauda ir saistīta ar noziedzīgu darbību, neatkarīgi no tā, vai nauda ir līdzī fiziskai personai vai tā ir nepavadīta nauda.
2. Administratīvajam lēmumam, kas minēts 1. punktā, pievieno pamatojumu, to nosūta personai, kuru tas skar brīdī, kas tas tiek izdots, un uz to attiecina efektīvu aizsardzību saskaņā ar procedūrām, kuras ir paredzētas valsts tiesību aktos.
3. Aizturēšanas uz laiku laikposms ir stingri ierobežots līdz tam laikam, kas nepieciešams kompetentajām iestādēm, lai noteiktu, vai lietas apstākļi pamato aizturēšanas turpināšanu. Maksimālo laikposmu aizturēšanai uz laiku nosaka valsts tiesību aktos; tas nedrīkst pārsniegt 30 dienas. Ja noteiktajā laikposmā nav pieņemts lēmums par naudas turpmāku aizturēšanu vai ja ir pieņemts lēmums, ka lietas apstākļi nerada pamatu turpināt aizturēt naudu, tad nauda būtu nekavējoties jādara pieejama deklarētājam.

8. pants  
*Informācijas sniegšana finanšu izlūkošanas vienībai*

1. Kompetentās iestādes reģistrē informāciju, kas iegūta saskaņā ar 3., 4. pantu, 5. panta 3. punktu vai 6. pantu, un nosūta to tās dalībvalsts Finanšu izlūkošanas vienībai, kurā tā iegūta, saskaņā ar tehniskajiem noteikumiem, kas noteikti atbilstoši 15. panta c) punktam.
2. Šā panta 1. punktā minēto informāciju paziņo cik ātri vien iespējams un ne vēlāk kā mēnesi pēc dienas, kad tā iegūta.

## 9. pants

### *Informācijas apmaiņa starp kompetentajām iestādēm un ar Komisiju*

1. Katras dalībvalsts kompetentā iestāde, izmantojot elektroniskus līdzekļus, paziņo visu citu dalībvalstu kompetentajām iestādēm šādu informāciju:
  - a) *ex officio* deklarācijas, kas sagatavotas saskaņā ar 5. panta 3. punktu;
  - b) informāciju, kas iegūta saskaņā ar 6. pantu;
  - c) deklarācijas, kas iegūtas saskaņā ar 3. vai 4. pantu, ja ir norādes uz to, ka nauda ir saistīta ar noziedzīgu darbību;
  - d) anonimizētu riska informāciju un riska analīzes rezultātus.
2. Ja ir norādes uz to, ka nauda ir saistīta ar noziedzīgu darbību, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt Savienības finanšu intereses, 1. punktā minētā informācija būtu arī jānosūta Komisijai.
3. Kompetentā iestāde paziņo 1. un 2. punktā minēto informāciju saskaņā ar tehniskajiem noteikumiem, kas noteikti atbilstīgi 15. panta c) punktam, un, izmantojot veidlapu, kas noteikta atbilstīgi 15. panta d) punktam.
4. Šā panta 1. un 2. punktā minēto informāciju paziņo cik ātri vien iespējams un ne vēlāk kā mēnesi pēc dienas, kad tā iegūta.

## 10. pants

### *Informācijas apmaiņa ar trešām valstīm*

1. Ja ir saņemta atļauja no kompetentās iestādes, kura informāciju ieguva no deklarētāja vai tā pārstāvja, un ja šāda paziņošana ir saskaņā ar attiecīgajiem valsts un Savienības noteikumiem par personas datu nosūtīšanu trešām valstīm, dalībvalstis vai Komisija savstarpējās administratīvās sadarbības sistēmas ietvaros var trešai valstij paziņot šādu informāciju:
  - a) *ex officio* deklarācijas, kas sagatavotas saskaņā ar 5. panta 3. punktu;
  - b) informāciju, kas iegūta saskaņā ar 6. pantu;
  - c) deklarācijas, kas iegūtas saskaņā ar 3. vai 4. pantu, ja ir norādes uz to, ka nauda ir saistīta ar nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai teroristu finansēšanu.
2. Dalībvalstis paziņo Komisijai par jebkādu informāciju, kas paziņota saskaņā ar 1. punktu.

## 11. pants

### *Dienesta noslēpums un konfidencialitāte un datu drošība*

1. Kompetentās iestādes nodrošina datu, ko tās ieguvušas, drošību saskaņā ar 3., 4. un 6. pantu.
2. Uz visu informāciju, ko reģistrējušas kompetentās iestādes, attiecas dienesta noslēpuma glabāšanas pienākums.

## 12. pants

### *Personas datu aizsardzība un glabāšanas laikposmi*

1. Kompetentās iestādes rīkojas kā personas datu, ko tās ieguvušas saskaņā ar 3., 4. un 6. pantu, pārvaldītāji.
2. Personas datu apstrādi saskaņā ar šo regulu veic vienīgi nolūkā novērst noziedzīgas darbības un cīnīties pret tām.
3. Piekļuve personas datiem, kas iegūti saskaņā ar 3., 4. un 6. pantu, ir vienīgi kompetento iestāžu pienācīgi pilnvarotam personālam, un tos pienācīgi aizsargā pret neatļautu piekļuvi vai paziņošanu. Ja vien 8., 9. un 10. pantā nav noteikts citādi, tos nedrīkst izpaust vai paziņot bez tās kompetentās iestādes, kura sākotnēji ieguva informāciju, konkrētas atļaujas. Tomēr minētā atļauja nav nepieciešama, ja kompetentajām iestādēm minētās informācijas izpaušanas vai paziņošanas prasība ir paredzēta juridiskajos noteikumos, kas ir spēkā attiecīgajā dalībvalstī, it īpaši saistībā ar tiesvedību.
4. Kompetentās iestādes un finanšu izlūkošanas vienība glabā personas datus, kas ir iegūti saskaņā ar 3., 4. un 6. pantu, piecus gadus pēc iegūšanas datuma. Pēc šī laikposma beigām tos dzēš vai padara anonīmus.

## 13. pants

### *Sankcijas par pienākumu neizpildi*

Katra dalībvalsts paredz sankcijas, ko piemērot par 3. un 4. pantā paredzētā deklarēšanas pienākuma nepildīšanu. Sankcijas ir efektīvas, proporcionālas un atturošas.

## 14. pants

### *Deleģēšanas īstenošana*

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Direktīvas 2. panta 2. punktā minētās pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no ....\*.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 2. panta 2. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai arī vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošo deleģēto aktu spēkā esību.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

---

\* Tiesību pamataкта stāšanās spēkā datums vai jebkurš cits likumdevēja noteikts datums.

6. Saskaņā ar 2. panta 2. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divu mēnešu laikā no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

#### *15. pants*

##### *Īstenošanas pilnvaru piešķiršana*

Lai nodrošinātu to, ka kompetentās iestādes kontroli nodrošina vienveidīgi, Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, citu starpā pieņem šādus pasākumus:

- (a) a) paraugu deklarācijai un datu izpaušanas veidlapām, kas minētas 3. panta 3. punktā un 4. panta 3. punktā;
- (b) b) kopējās riska pārvaldības sistēmas, kas minēta 5. panta 4. punktā, kritērijus;
- (c) tehniskos noteikumus informācijas apmaiņai saskaņā ar 8. un 9. pantu, tostarp pienācīgas elektroniskās sistēmas izveidošana;
- (d) veidlapas paraugu 9. panta 3. punktā minētās informācijas paziņošanai;
- (e) noteikumus un formātu, kas jāizmanto dalībvalstīm, lai Komisijai sniegtu anonīmu statistikas informāciju par deklarācijām un pārkāpumiem saskaņā ar 17. pantu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 16. panta 2. punktā norādīto pārbaudes procedūru.

#### *16. pants*

##### *Komitejas procedūra*

- 1. Komisijai palīdz Naudas kontroles komisija. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
- 2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

#### *17. pants*

##### *Informācijas paziņošana par šīs regulas īstenošanu*

- 1. Ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc šīs regulas piemērošanas sākuma dienas dalībvalstis paziņo Komisijai:
  - a) kompetento iestāžu sarakstu saskaņā ar 2. panta 1. punktu;
  - b) informāciju par sankcijām, kas noteiktas saskaņā ar 13. pantu;
  - c) anonimizētu statistikas informāciju par deklarācijām, kontroli un pārkāpumiem, izmantojot formātu, kas noteikts atbilstīgi 15. panta e) punktam.
- 2. Dalībvalstis paziņo Komisijai par jebkādām turpmākām izmaiņām 1. punkta a) un b) punktā noteiktajā informācijā vēlākais vienu mēnesi pēc minēto izmaiņu stāšanās spēkā.

Šā panta 1. punkta c) apakšpunktā minēto informāciju Komisijai sniedz vismaz pēc katriem sešiem mēnešiem.

3. Komisija dara pieejamu visām pārējām dalībvalstīm šā panta 1. punkta a) punktā minēto informāciju un jebkādas turpmākas izmaiņas minētajā informācijā atbilstoši 2. punktam.

*18. pants  
Novērtēšana*

Piecus gadus pēc šīs regulas spēkā stāšanās un ik pēc pieciem gadiem pēc tam Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šīs regulas piemērošanu.

*19. pants  
Regulas (EK) Nr. 1889/2005 atcelšana*

Regulu (EK) Nr. 1889/2005 atceļ.

Atsauces uz atcelto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu un lasa saskaņā ar II pielikumā ietverto atbilstības tabulu.

*20. pants  
Stāšanās spēkā un piemērošana*

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no ....\*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –*

*Padomes vārdā —*

*priekšsēdētājs*

*priekšsēdētājs*

---

\* Divi gadi pēc tiesību pamatakta stāšanās spēkā vai jebkurš cits likumdevēja noteikts datums.